

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT. Mária-u. 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó föl-szólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény int. zendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi fel

A budget dicsérete.

Pécs, 1896. október hó 1.

(*) Hamarosan, csak úgy kutya-futtában végzett a pénzügyi bizottság a jövő évi költségvetés leporgetásával, és míg az osztrák kvóta-bizottság a legörületesebb követeléseket támasztja második replikájában Magyarország ellen, addig a pénzügyi énekelő dalos madarai a kormánynak ezt az express eredményt annak tudják be, hogy a budget reális alapon nyugodván, nem volt mibe beiekötüni az ellenzéknek, no meg aztán anyagi helyzetünk is pompásan javult.

Akármi képp, tekintsük a dolgot, ennek a gyors munkának leginkább az országgyűlés legközelebb végbemenendő föl-ozlatása az oka. Mert mire való is volna beható munkát végezni, mikor a jövő évi budgetet ugyis másik Ház fogja tárgyalni és ennek folytán a mostani pénzügyi bizottság munkálata is semmis lesz.

Csakis ez a magyarázata az express munkának, bevezetve azzal, hogy az ex-
pozé alkalmával a pénzügyminiszter a számok-
nak egész hadseregét vitte harcba, bebizo-
nyítandó, hogy mily reális alapokon nyug-
szik az ország háztartása és milyen jól
megy a sorsunk.

Elmondta, hogy az 1895. évi zár-
számadások kedvező kimutatása folytán
jogosan emelheti a jövő évi előirányzatot,
mely 87 ezer frt fölösleggel zárul, tehát

66 ezer forinttal nagyobb összeggel, mint az 1896. évre előirányzott fölösleg. A költségvetés emelkedést mutat az egész vonalon, jut belőle minden tárcának, szóval: igazi jó világ van és a börzék, meg a bankárok dicsérni fogják a magyar pénzügyeket és ismét emelkedni fognak a papírosok. Mert az egész ex-
pozé rengeteg számaival valóságban csakis a börzéknek és bankároknak szólt inkább, mint az országnak.

A majdnem milliárdos budget imponáló fölöslegével alkalmas arra, hogy megerősítse az ország hitelét, hogy az eddigieknél is kedvezőbb feltételek mellett kapjunk kölcsönt. Ha azonban az ország igazi helyzetét tekintjük, a gyöngye termést, a rossz árakat, a borzasztó elemi csapásokat, a telekkönyvek teleirt teherlapjait, akkor elfog az aggodalom, vajjon teljesülni fognak-e a pénzügyminiszter reményei s nem roskadnak-e össze a teherviselő polgárok az óriási súly alatt.

Ne feledjük, hogy a számok nem mindig hű tükröi a helyzetnek, és hogy azért az oly kijelentés csak mosolyt kelt, mit a miniszter tett a pénzügyi bizottságban: hogy az egyenes adókat változatlanul praeliminalta, ámbár a záró számadások alapján emelhetne volna.

Szegény záró számadások, mintha ők fizetnék az adót! Pedig emelhetne volna a miniszter, csak be kell hozni a börze-
adót, melyről a javaslat, mint régóta be-

szélik, ugyis kész. Emelte azonban a fo-
gyasztási adókat egy millió forinttal, kü-
lönösen a cukoradót 800 ezer forinttal,
minthogy az adótétel most a cukorgyárosok
kedvéért két forinttal magasabb s a cu-
korgyárak praemiumát a szegény fogyasztó
közönségnek kell megfizetni. Emelkedett
még a söradó is, amit megint a fogyasztó
fog megfizetni. Szóval az ily eljárás is
mutatja, hogy számokkal lehet szép bud-
getet festeni, sőt még reálisat is, de mit
ér az oly budget, mely az adózó polgárok
bőrére megy.

És vajjon az olyan eljárás helyes
pénzügyi kormányzatnak mondható-e, mi-
dön a magyar államvasutak önálló tarifica-
képzési jogát osztrák iparcikkek érdeké-
ben lekötjük? Még alig lehet ennek a
megállapodásnak gyakorlati hatását mérle-
gelni, de maga az elv, hogy immár a
magyar államvasutak tariffaképzési jogát
is behajtották a „közös“ érdekek közé,
méltó arra, hogy a legerősebb szavakkal
megbélyegeztessék.

Nem dijszabási egyezményről van szó,
melyet két vasut-vállalatnak kötni mindig
jogában áll, hanem a kiegyezésbe felveendő
javaslatról, mely a magyar államvasutak-
nak megtiltja, hogy valamely osztrák ké-
szítményre magasabb tarifát rójjon, mint
valami külföldi produktumra. Ez az intéz-
kedés a miniszter szerint a vám- és ke-
reskedelmi szövetség szelleméből folyik.

Tökéletesen így van. Ez a szellem

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Bamba Jóna.

— Jan Neruda —

Mintha csak arra teremteték volna
szegényt, hogy a pajkos gyermekhadnak bün-
bakul szolgáljon. Lehetett már 18 esztendő,
de alig látszott tizenháromnak. Mikor a pék-
től, vagy fűszerestől, hova anyja küldötte,
hazafelé sompolygott — mert messzebb semmi
áron nem mert menni — ilyenkor körülfogták
a gyerekek, ugrándozva kiabáltak fülébe:
„Jóna, Jóna, bamba Jóna!“ — S ő, mintha
észre se venné, döngött tovább feszült féle-
lemmel, nagy lélekzetet véve; néha még
meg is tántorodott, mintha vékonyka láb
szárai nem bírnák meg az elcsenevészett
testet. Ha ilyenkor a gyermekhad elállta
utját és lökdösni kezdték, feléjük fordította
mozdulatlan, viaszszin arcát s csak szeméből
meredt rájuk valami félnék, élettelen kérdő
tekintet. Pillanatra megállt némán, mozdulat-
lanul, aztán összerázkódott, mintha a halál
kapkodna utána s valahogy oldalt menekülni
szeretne előle. „Jóna, Jóna, ha . . . ha . . .
haa!“ sikoltottak utána a csavargó utca-
gyerekek, amint reszketését észrevették. Még
csak nem is védte magát szegény.

Hazaérve átadta a hozott holmit s csön-
desen félrehúzódott a kályha mellé.

— Gyere hozzám, Jónikám, ide ni!
Vedd a zsámolyt s ülj le mellém; szólította
meg egy évvel idősebb nénje, egy szép,
karcsu, szőke leány s félretette varrni valóját.

Lassan csoszogva vitte oda a zsámolyt
lábaihoz. A leány ölébe vette sápadt ücsse
fejét. Jóna zokogott keservesen; nénje simo-
gatta, cirogatta, maga is nagy kinnal fojtva
vissza könyeit.

— Pedig ugy-e nem vagyok bamba?
suttogta végre félnéken. Gyöngye hangja resz-
ketett a fájdalomtól.

— Dehogy vagy Jónikám! Okos vagy
te, éppen azért ne törődjél vele, akármit be-
szélnek is a gonoszak.

— És ugy-e te szeretsz engem és bamba
sem vagyok! . . . Az idiota arcára boldog
mosolygás ült ki.

— Vedd elő hegedűdet és játszál va-
lamit!

— Eh, hagyd abba! Megint hallgassam
ostoba cincogásodat? Este fűnn a padláson
játszhatsz, a mennyit akarsz! — dühöngött
ilyenkor anyjuk. Jóna nyugton maradt, csak
nénjére nézett, figyelmesen kísérve annak
minden mozdulatát.

Az anya, meg egy másik férfitestvére
nem mutattak soha iránta szeretetet, csak az

egy nénje s ehhez huzódott, ragaszkodott
gyöngye eszének egész szívós bensőségével.
A szomszédban pedig azt beszélték róla,
hogy megszállta az Isten lelke. A hogy he-
gedült, azt nem csinálta úgy utána senki,
pedig nem is tanították rá. Csak az volt
benne különös, hogy ugynevezett dallamot
sohsem játszott, hanem valami olyan eszelős,
csudamód szomorú hangsor zengett játékában,
amilyen maga a muzikus volt.

Jóna ugyanegy házban lakott velünk,
akkor még kis gyermek voltam. Engem is-
mert és mosolyogva bölintott fejével, ha ta-
lálkoztunk. Mondhatom, hogy vásott gyermek
létemre sohasem bántottam. Viasszárga ábrá-
zatában valami földöntulit láttam. Gyermekes
fantáziámnak fölülött a meglepő hasonlato-
ság Jóna képe, meg ama sárgás, holt, áttetsző
viasszabrázatok között, minőket keretbe fog-
lalva, üveg alatt láttam a templomok oltár-
falába illesztve.

Egy vasárnap este a költöző nyár késő
alkonya derengő, búbajos fátyolruhát szőtt
mindenre. Az ég mély azur színben kéklített,
itt-amott esztős csillagocskák villantak meg,
mint valamely üdvözült szellem gondolatai;
közük uszott a fényes telihold, aláhívte
álmag világát vizre, hegyre, alacsony kuny-
hóra s karcsuan felnyuló templomokra egy-
aránt.

szülte azokat a kereskedelmi szerződéseket, a melyek válság elé vitték a magyar mezőgazdaságot, de egyszersmind a legteljesebb védelemben részesítették az osztrák ipart. Ez a szellem szülte a kartelleket, a melyek rabló módra zsákmányolják ki a fogyasztó közönséget. Valóban égető szükség volt arra, hogy a magyar államvasutakat is ez a szellem hassa át; mert már nem lehetett tűrni, hogy tariffáival néha-néha elrontsa azt, amit a kartellek, vámszerződések védelme alatt olyan jól megcsináltak. A kartellek nem érezhették magukat teljes biztonságban mindaddig, míg a magyar államvasutakat is nem szegődötték az ő szolgálatukba.

Ez a szellem még mást is követelt. A petroleum-finomítók kartellje él és virágzik ugyan, de a gácsországi nyersolaj termelők kartellje sehogy sem akar szuperálni. Nosza, fel kell tehát emelni a nyersolaj vámját is. Be is jelentette a miniszter, hogy ugyanennek a szellemnek folyamánát képezi az is, hogy a monarchia területén produkált nyersolaj a külföldi nyers ásványolajokkal és műolajokkal szemben nagyobb vámjövédlemben részesüljön, mint eddig.

Hagyjunk föl végre azzal a reális budgetek dicséretével, mert az mind a legfektelenebb adóemelések következménye egyenes és görbe utakon. Komoly államháztartás az, ahol az adófizetési képesség ki nem merítették és a közgazdasági, ipari érdekekre lelkiismeretes gondot fordítanak. De mivel ezek a feltételek nálunk hiányoznak, dicshimnusz a kormányra csak fizetett lapok és mameluk táborok mondhatnak. Az igaz, józan magyar közvélemény elítéli a mostani kormányzati rendszert minden ágában.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

A házakban így vasárnap estén a sokott sürgés, elevenség lassanként elcsöndesedett. Az asszonyok, kik előbb lent jártak az udvaron a végzett munkájuk után még sokáig eltrécseltek a lépcsőn, vagy a gerendás faerkélyeken, már szintén behúzódtak lakásaikba.

Csak fent a harmadik emelet egyetlen folyosóján álldogáltak még ketten: egy leány meg egy fiatal ember; beszélgettek ott egymással. Jegyesek voltak, esküvőjüket másnap akarták megtartani. Jóna néneje, a szép Liza volt a menyasszony, vőlegénye pedig, amint beszéltek, még fiatal, de nagyon ügyes munkavezető egy smichovi gépműhelyben. Nemrég egyik vidéki gyár részéről jövédelmesebb állásra kapott ajánlatot, melyet elfogadott. Így aztán sietni kellett az esküvővel.

Már régen kint álldogáltak. Míg a házi élet lármája felhangzott hozzájuk, csak susogva beszélgettek, mintha félőnének a zajgó külvilágtól s egyedül magukra akarnának maradni; hanem mikor elcsöndesült minden, beszélgetésük is hallhatóbbá lőn, mintha a csendes, fenséges éjszakában inkább megbiznának, tőle nem féltenék boldogságukat, fogadalmait, terveiket. Valami örökké emlékeztető gyönyörűség lehet az, a mit esküvője előestéjén egy boldog pár érez!

Csak egy valaki beszélte ki érzéseit még hangosabban; közel volt hozzájuk, még sem értette őket. Ez érzelmek nem voltak

H i r e k.

Pécs, 1896. október hó 1.

Thália bevonulása.

— Operette egy felvonásban —

Személyzet: Vegyes. Idő: Borus.
(Az előfüggöny felgördül, a háttérben Pécs városa látszik. Az utcán járó-kelők.)

Szintügyi bizottság: Bujdosik az én Somogyim valahol;
Ahol még a dalos madár sem dalol.

Somogyi: (A város határánál.)
Elmennék én, de nem tudom hová?

Szintügyi biz.: Gyere be rózsám, gyere be!

Somogyi: (Zsebében hosszasan keresgél.)
Sötét van, nem látok.
Gyujtsál babám világot!

Erdélyi: Meggyújtottam a világot,
Bejártam a fél világot.
A bérlet sikerült
A búbánat elmerült.
(A bérletpénzt Somogyinak átadja.)

Somogyi: Eb fél, kutya fél,
Mig Erdélyi koma él.
(A bérletpénzt csörgetve:)
Az üdvöt adta ez nekem,
Ha cseng a hangja édesen.
(Palotást táncol.)
Kasszál Erdély' réges régen
Bérletet kasszál énnékem,
Ha ő kasszál, én meg gyűjtök
A színészen könyörülök.

Hirlapirók: Im itt jön,
Fedve babérral
Somogyi Karcsi,
Somogyi Karcsi;
Ki ebben kétkedik, annak
Étke a virstli,
Étke a virstli!

Közönség: Adj' Isten,
Valahányan vagytok!

Színészek: Itt volnánk,
Hogyha befogadtok.

Somogyi: Az én nevem
Somogyi Karcsi,
A ki Pécssett
Halálig tart ki.
Bejártam kétszer
A világot,
De jó színészt én
Nem találék!

oly verőfényesek, mo-olygók, aranyszintűek, hanem bus, bánatos sóhajok; szívhez szóló hangok, melyek egyetlen, szomoruan különös dalba olvadtak. Bamba Jóna, a különben hallgatag Jóna zengte. Nem is zengte tulajdonképpen, mert nem a behorpadt melléből törtek fel a hangok, de azért szinte belőle jöttek mégis és nem hangszerekből. Könnyen megérthető, álmotagon gyászos érzéseket lehelt a dalba, amint nyirettyűje majd nyujtott, telt hangot, majd halkán elhaló zengést varázsolt ki az egyszerű szerszámból. Bamba Jónát megszállta az Isten lelke!

Jóna szomorú nótája kísérte a szerelmesek beszélgetését a nélkül, hogy zavarná őket. Nagyon is el voltak egymással foglalva, aztán meg is szokták már a különös hangokat: utóvégre mindenhez hozzászokik az ember.

Magát Jónát nem láthatták, mert fejük felett játszott.

A ház, melyben laktunk, ódon csuf formájú ócskaság volt. Furcsa tetejéhez hasonlót most már sehol sem látni. Ugynevezett nye regető takarta, mely két homlokzathoz simult; az utcai részön is fölemelkedett, az udvar oldalán is. Ez emelkedések közt támadt teknőformába szokott Jóna, ha szép idők jártak, felmászni. Ma is ott kuporgott.

Fenn volt ő, még mielőtt néneje és vőlegénye eljött és jártatta nyirettyűjét fárad-

Szintügyi bizottság:
Nem hiszem én tenéked,
Hamis a szád néked!

Női személyzet: (Somogyira mutat.)
Nagy az én gazdám ereje,
A társulat sem bír vele.

Somogyi: (A primadonnát bemutatja.)
Ez az én szeretőm, ez a piciny barna;
Ha ő játszik, mindig tele van a kassza.

Szintügyi biz.: Ásszolgája, van szerencsém.
Tudni-e, hogy, tudni-e hogy
A női kar hol vagyon?

Somogyi: Jesszusom most mit tegyök,
Szép leányt honnan vegyök?

Egy veterán karhölgy. (A szintügyi bizottság elé lebeg. Kecsesen.)
Itt vagyok, ragyogok . . .

Somogyi: (Főldre vonja, s a fiatal karnóket vezeti előre:)
Addig csűröm csavarom,
Mig segíték a bajon.

Karnók: Tekints ide, tekints oda
Egy sincs köztünk ostoba.

Szintügyi biz.: A lábomon alig állok
Mégis utánok járok
Ragyogó csillagom, galambom.

Karnók: Hogyha így haladunk
Gyorsan célhoz jutunk
Sikerül így a szezon,
Jer ide kopaszom!

Veterán karhölgy. (A szintügyi bizottság elé tolatodik.)
Rózsabokorban jöttem a vilá-á-ágra . . .

Somogyi: (Odarohan, tenyerét szájára illeszti s hátra vonja. Letül, fejét tenyerébe hajtva busul.)

Veterán karnó: Sorsom üldöz, bujdosnom kell,
Mint egy nem gondozott virág;
Kitagadott gyerek vagyok.
Megátkozott a nagy világ!

Szintügyi biz. (Somogyihoz.)
Barna kis lány, mért vagy olyan szomorú?

Somogyi: Oh, mily hohó valék
Én baiga gyermek
Hoztam ily vénet.
Ábrándvilágomat
Szép karhölgyeket
Nem találtam.

hatatlanul; végtelen hosszú dalfélét játszott' mindig egyformán szomorú alapszínzettel, csak kifejezése változott meg koronkint. A szegénynek zeneábrándjai persze igen messze estek holmi művészi kompozícióktól.

Egyszer csak egy vonóhuzást a közepén befejezetlenül szakasztott félbe, mintha hurjai némultak volna meg hirtelen. Hegedűt tartó keze lanyhán hanyatlott alá, mindig a holdat kereső sovány arca mozdulatlan, szinte megkövült merevséget öltött. Hosszu szünet után felkelt összezsugorodott helyzetéből. Óvatosan rakta le oldalt hangszereit és vonóját, aztán félénken, lopva megindult; minden lépésnél mintha megrázkódott volna. Kiállt a teő legszélére s tulhajolva az esőcsatornán, lenézett a fiatal párra.

A hold előtt foszladozó báránnyelűk usztak el.

Lenn a félhalkan beszélgetők épen róla szólottak.

— Úgy vettem észre, Jónika ma még a rendesnél is szomorúbb. Csakugyan végét járja már szegény? — kérde a gépész.

Jóna odafönt könnyedén bólintott rá fejével.

— Mindig szomorú a szegény, de igazad van, néhány nap óta én is észrevettem rajta, felelt rá Liza. Egyre kérdi tőlem, hogy itt hagyom-e igazán. Úgy-e, elviszszük magunkkal?

(A szinügyi bizottsághoz.)

Arra kérem Török bíró uramat,
Nézne el még most az egyszer
hibámat

Megszolgálom én az urnak ezt
még valaha,

Ta da tra tam, ta tram ta ta ta
ta srum srum.

Szinészek: Buza közé száll a dalos pacsirta,
Hogy ha magát már odafenn ki-
sirta

Buza között, buza kalász árnyában
Reá talál rég siratott párjára.

(Ölelkezés.)

Szinügyi biz.: (Somogyihoz.)

Nézz rózsám a szemembe!
Felelj a kérdésemre,
Hol jártál az éjszaka?

Somogyi: Messze jártam másutt is volt jó
nékem,

De a bérllet legeslegjobb itt Pécsen.

Szinészek: Hej de jó a pécsi piros!
Hej de jó, de jó, de jó!

Bakter: Tízet ütött már az óra,
Térjetek hát nyugovóra!

Somogyi: (Szinügyi bizottsághoz.)

Aludj babám, aludjál,
Te csak mindig aludjál,
A színházat bizd csak rám!

Szinészek: Korcsmárosné adjon bort hitelbe
Itt hagyom a cókómókomat érte.
Ha ki nem váltom holnap estére.
Csapja ki a cégér tetejére.

Mind: Ej, haj, igyunk rája,
Ugyis el nyel a sir szája.
Ott lesz fáradt testünk
Csendes tanyája,

(Tánc. Tableaux. Az ügyelő egy lapát
Köszl-féle füst- és szag nélküli fekete görög-
tűzzel világít. A függöny lessakad.)

Napirend 1896. október 2-án.

Naptár: péntek okt. 2. — Róm. kath.:
Aladár. — Prot.: Leodegár. — Görög-kel. (szept.
20.) Euszták. — Zsidó: Tischri 20. — Nap két 5
óra 45 perckor; nyugszik 5 óra 19 perckor. —
Hold két éjfélkor; nyugszik délután 8 óra 14 perckor.
Időjárás: hőmérséklet 18 Celsius fok meleg;
légnymás 754. — Kilátás a központi meteorológiai
intézet jelzése szerint: enyhe idő jelentékeny csap-
adék nélkül várható.

— Nem édesem, most legalább nem.
Terhünkre lenne; hanem valamivel később
szivesen. Eljöhetsz majd érte.

Liza megölelte őt.

Jóna lassan visszahajlott s figyelmesen,
zajtalanul lépkedett hátrafelé, előbbi helyére.
Leült iamét, állát tenyerére hajtotta s megint
csak nézett fel a hold tányérjára. Arcán
nagy, nehéz könnyecsek gördültek végig;
nem sokogott, egy hangja sem sejtette fáj-
dalmát. Lassan felnyitotta ajkait és töredező
susogta:

— Tudtam, tudtam. Engem nem szeret
ugy, mint őtet...

Igy maradt helyén sokáig, nagyon so-
káig; aztán sűrűn peregetek alá keserű könnyei.
Mintha szörnyű fájdalma meg akarta volna
fojtani.

Végre felszökött s az egyik padlásab-
lakon keresztül eltűnt. Hegedűjét, vonóját
fent hagyta a tetőn...

* * *

Jóna nem egy éjszakát töltött a tetőn
s így nem is keresték előbb, csak másnap
reggel, mikor már Liza menyasszonyi ruháját
is magára vette. Fent találták meg a padlá-
son. Meg volt halva. Azt mondták róla, hogy
szíve repedt meg.

Liza csak néhány hónappal később me-
hetett férjhez.

— (Októberi ájtatosság.) A folyó
október hóban tartja a katolikus egyház a
szent rózsafüzér ájtatosságát. Az egész hónap-
ban minden este 6 órakor van az ájtatosság
a plebánia templomokban, melynek kezdetén
és végén a rózsafüzért elimádkozó lelkész
áldást ad a hivekre.

— (Esküvő.) Alter Kálmán, fővá-
rosi kereskedő, f. hó 4-én (szombaton) dél-
előtt 9 órakor köt házasságot a pécsi anya-
könyvvezetői hivatalban Fischer Riza
kisasszonnyal, Fischer Dániel pécsi szál-
lító leányával. A polgári kötést délután 4
órákor követni fogja az izr. templomban a
frigy megáldása; este 8 órakor pedig lako-
dalmi estély tartatik a jótékony nőegylet he-
lyiségében.

— (Pályázat.) A pécsvárosi anya-
könyvi hivatalnál egy üresedésbe jött irnoki
állás lesz a legközelebbi városi közgyűlésen
választás útján betöltendő. Kik ez 500 frttal
javadalmazott állást elnyerni óhajtják, folyó
hó 10-ig adják be kellően felszerelt kérvé-
nyeiket a polgármesteri hivatalhoz.

— (Kossuth Ferenc Baranyá-
ban.) Kossuth Ferencet, mint képviselője-
lőltjüket — miként már irtuk is — a szi-
getváriak f. hó 21 dikére Szigetvárra várják.
Kossuth szigetvári útját megelőzőleg, egy
napot tölt Baranyában, a mennyiben f. hó
20 án Szentlőrincre jön; Szigetvárról azon-
ban ismét hozzánk jön s 22 én Pellérdre,
f. hó 23 án pedig Siklóra érkezik.

— (Az egyéves önkéntesi év
elhalasztása.) A közös hadügyminiszter
legutóbb elrendelte, hogy azok az egyéves
önkéntesek, kik az erdészeti iskola elvégzése
után a két évi gyakorlati időt töltik el, a
tényleges szolgálatra való bevonulásukat a
törvényszabta határidőig elhalaszthatják, éppen
ugy, mintha valamelyik intézetbe beiratkozva
végeznék tanulmányaikat. Az erdészeknek
ugyanis eddig iskolai tanulmányaik bevé-
gzése után azonnal be kellett vonulniok.

— (Állami anyakönyvek kiiga-
zítása.) Az állami anyakönyvek kiigazi-
tási ügyében kiadott utasítás elrendeli, hogy
a bíróság, kiigazítás elrendelése esetén, a
szöveget a végzésben akként köteles megál-
lapítani, a mint azt az anyakönyvbe be kell
vezetni. A belügyminiszter ez ügyben most
minden törvényhatóságnak s így Pécs és Ba-
ranya törvényhatóságának is körrendeletet
küldött, elrendelvén, hogy az anyakönyvve-
zetők, midőn az iratokat a kiigazítási eljárás
folyamatba tétele végett a felügyelő hatóság-
hoz beterjesztik, jelentésükhöz mellékeljék a
kiigazító végzés tervezetére vonatkozó saját
javaslatukat is. Ha a felügyelő hatóság e
tervezetet megfelelőnek nem találja, maga
szerkeszt iyet és azt beterjeszti a bírósághoz.

— (Választások a jogakadé-
mián.) Már reggel 8 órakor nagy élénk-
ség volt az akadémián. Tekintélyesebb jog-
hallgatók, kik már előző napokban pártgyű-
léseket tartottak és megállapították, kikre
fogják szavazatukat adni, most jegyzéket
nyomnak a „balekok“ kezeibe és igyekeznek
őket megnyerni jelöltjük számára. Jobbra-
balra szaladgálnak, számolgatják, hány hívők
van, majd vigan tekintenek egymásra, majd
szomorú arcot vágnak, szóval bizonytalanság

és isgatottság uralkodik, mely tetőpontjára ér,
mikor Lakner Géza a szünidei elnök, vele
az eddigi választmány is lemond és elkövet-
kezett az elnökválasztás. A liberális párt
Tichy Ferencet jelöli, nem hangzik más
név és az arcokról leolvasható az az ifjakhos-
móltó lelkesedés, melylyel egyhangulag Tichy
Ferencet elnöknek kiáltják ki, ki is általános
éljenzés közepette elfoglalta az elnöki széket,
szépen fogalmazott beszédben köszönetet mon-
dott társainak a megtisztelő és neki előlege-
zett bizalomért, melyet kiérdemelni és öreg-
biteni lesz leghőbb vágya. Szünni nem akaró
éljenzés és taps szakította meg beszédét, csak
nehezen folytathatta azt, és midőn még egy-
szer köszönetét fejezte ki a belője helyezett
bizalomért, kérte, hogy alakítsa meg a gyűlés
a választmányt, melynek jóakaratu támoga-
tását elvárhatja. A kedélyek ingerültek let-
tek, ki-ki saját jelöltjeit szerette volna meg-
választva látni, csak annak nevét kiáltotta,
ugy hogy lón bábeli zavar. De Tichy meg-
mutatta, hogy tud ő erélyes is lenni és habár
heves volt a küzdelem, de példás rend ural-
kodott mindvégig a választáson, melynek
győztesei lettek és megválasztattak a követ-
kezők: Alelnök: Lakner Géza; főjegyző:
Égi Kálmán. I. aljegyző: Nagy Jenő.
II. aljegyző: Dunszt Károly. Pénztáros:
Stern Ármin. Ellenőr: Svell Lajos. Ház-
nagy: Manasteriotti Heliodor. Segéd-
háznagy: Jilly Aurél. Könyvtáros: Sággy
János. Segédkönyvtáros: Elischar Tiha-
mér. Levéltáros: Kaufmann Mátyás.
Bizottsági tagok: Rausenberger János, Ver-
neda Emil, Greiner József, Lázár Gyula,
Hinka Miklós, Pilch Ernő, Nikolits Benedek,
Lieber Ferenc. Póttagok: Makai Emil és
Sey Oszkár. Részünkről örömtünknek adunk
kifejezést, hogy a jogászok bizalma olyan
társukat érte, kinek eddigi működése biztosí-
téket nyújt arra nézve, hogy ő társaiban a
hazaszeretet lángját ápolni fogja, az egyenlő-
ség és testvériség eszméi magasztosságának
hirdetésével a szélesőségeket elsimítani fogja
és az „Olvasókör“ az ő elnöklete alatt ismét
azzá lesz, a mi volt egykor: kellemes szóra-
kozó hely, de melyben a tudományt és iro-
dalmat is pártolják.

— (Az első évforduló.) Ma van
egy éve, hogy Magyarországon a polgári
házasság és az állami és az állami anya-
könyvvezetés életbe lépett. Ez egy év alatt
Pécsett 246 házasságkötés történt; a szüle-
tési anyakönyvbe 1073 születés, a halálozási
anyakönyvbe pedig 1070 haláleset jegyeste-
tett be. Bányatelepen, a pécsvárosi II. anya-
könyvi hivatalnál ugyanezen idő alatt szüle-
tés 178, halálozás 180 esetben lett bejelentve,
mig a házasság 22 esetben kötött.

— (Az aradi gyásznapi.) Az „Ol-
vasókör“ ujonnan megválasztott bizottsága
ma tartott első ülésében már nemes feladat
teljesítésére vállalkozott. Elhatározta, hogy
október 6. napján az aradi vértanúk emlé-
kének áldoz. Ugyanis reggel a lyceumi tem-
plomban gyászmisét hallgat; este 6 órakor
pedig a Vigadó dísztermében hazafias ünne-
pélyt rendez, melyen előadásokat tartanak:
Tichy Ferenc, Lázár Gyula és Stern Ármin;
szavalni fognak: Égi Kálmán, Berger Dezső
és Sey Oszkár. A „Pécsi Dalárdá“-t is fel-

kérték, hogy az ünnepély fényét emelendő, énekével résztvegyen. A nagyközönség figyelmét már ma felhívjuk ezen érdekesnek ígérkező ünnepélyre.

— **(Haladó egyesület.)** A pécsi kertészegylet tegnap tartott közgyűlésén Egry József elnök beszámolt mindenek előtt asszal, hogy az egyletnek immár 160 tagja van. Ez örvendetes haladást a közgyűlést örömmel tudomásul vevén, a facsemetéket sorsolták ki 50 tag között. Az egyesületnek rendelkezésére áll 600 drb. szép gyümölcsfa, a melyet el fog árusítani a gyümölcstermelők között.

— **(Himen táblája.)** Tele van a pécsi anyakönyvvezetői hivatalnak házassálandók kihirdetési táblája. Annyira tele van pedig, hogy egy két hirdetést derében össze hajtva függesztettek ki oda, úgy, hogy csak a véglegény neve olvasható, de hogy ki a menyasszony, az titok marad, míg hely nem lesz a kihirdetés is egészében ki nem függesztetik. Node addig egész csomó új jegyespár neve olvasható a Himen tábláján, u. m.:

Hanus Janos, r. k., Pécs — Steinhacher Mari, r. k., Pécs;

Lusz György, r. k., Pécs — Gebhardt Anna, r. k., Nádasd;

Policek Konrád, r. k., Pécs — Benedek Mária Adél, r. k., Pécs.

Bárany Géza, r. k., Pécs — Szabó Karolin, r. k., Pécs;

Glück Antal, r. k., Pécs — Sztárek Erzsébet, r. k., Pécs;

Veichner József, izr., Pécs — Klein Jozefin, izr., Bonyhád;

Morgenstern Gábor, izr., Pécs — Weiss Johanna, izr., Pécs;

Hasch Alajos, r. k., Pécs — Dvorssák Antónia, r. k., Hamburg.

Lengerfelder Antal, r. k., Pécs — Jankovich Krisztina, r. k., Pécs.

— **(Megerült csőd.)** A pécsi kir. törvényszék, mint csődbíróság, a Simon János pécsi lakos ellen elrendelt csődöt, miután az összes hitelezők visszavonták bejelentéseiket, tegnap tartott ülésében megszüntette.

— **(A pécsi kath. legényegylet.)** Kerti ünnepélye, mely szüreti ünnepélyvel egybekötve vasárnap a kedvesőtlen idő miatt zárt helyiségben tartatott meg, dacára a zord időjárásnak, igen jól sikerült. Nem volt hiány sem fiatalságban, sem a fiatalsággal járó derűt hangulatban. A költségek fedezéséhez járultak: Ruepprecht Nándor ur 1 frt, Ns. Pataky Lucidus ur 2 frt, Ns. Pozsgay I. ur 1 frt, Kovacsics János ur pedig fogatát volt szives az ifjúságnak délután kölcsönözni; mindnyájoknak ezennel köszönetet mond az ifjúság.

— **(Jogügyi bizottsági ülés.)** A városi szervezkedési munkálatok folytatólagos tárgyalása céljából a jogügyi bizottság tagjai tegnap délután 3 órára voltak hivatalosak a polgármesteri hivatalba; azonban mivel csak 3 tag jelent meg, a tárgyalást el kellett halasztani ma, mikor is délután 3 órakor az ülést megtartották s azon a szervezkedési munkálatot folytatólagosan tárgyalták.

— **(Halálosítás.)** Wirth Ferencné szül. Schwáb Franciska ma délelőtt, életének 48 ik évében meghalt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a József utca 10. szám alatti házból a budaikülvárosi temetőbe. Az engesztelő szentmise f. hó 5 én délelőtt 9 órakor mutattatik be a belvárosi plébánia templomban.

— **(A hirdető oszlopok aktivitásában.)** A hirdetési szabályrendelet mai nap életbe lépven, a már jóeleve felállított hirdetési oszlopok ma már használatba is vétettek s ma délelőtt a Roth Béla és Schön Károly hirdetési már meg is jelentek az oszlopokon, melyek igen csinos és izléses kivitelűek.

— **(Újabb járványhírek.)** Mint az alispáni hivatal értesíti a városi rendőr kapitányaságot, megyénk Albertfalva községének sertésállományában a sertésvész fellépven, a község határa zár alá helyeztetett. Ellenben Szászvár, Pereked és Romonya községek szarvasmarhaállományában uralkodott ragadós száj- és körömfájás megszűnt s így a jelzett községek határa a vesztegár alól feloldatott.

— **(Eltűnt öreg asszony.)** Özv. Gyuri Józsefné szül. Fülöp Regina, somogy-megyei darányi születésű, öreg, 70 éves asszony, elmebaja gyógyítása végett a budapesti Szent István-kórházban ápoltatás után onnan kieresztvén, leányához igyekezett hazazárkózni azonban, úgy látszik, szellemi elcsúszás történt vele, mert nem érkezett haza és teljesen nyoma veszett. Most az eltűnt öreg asszonyt köröztetik, mert nem lehetetlen, hogy valami baleset áldozata nem lett.

— **(Betörés.)** Gara János, iharosberényi lakosnak a napokban betörték a szobájába, álkulcs segítségével felnyitván annak ajtaját s onnan körülbelül 18 frt értékű ruhaneműt elloptak. A betörés éjnek idején történt s a betörők a tett elkövetése után szerencsésen odább álltak. Most a szolgabíróság körözteti a betörőket, a kiket a rendőrség is nyomoz, ha talán errefelé vették volna az utjokat.

— **(Orvtámadás a Balokányban.)** Furfangos észszel kiesztelt orvtámadásnak lett áldozata Kollár István, székédi lakos. Kollár kukoricát hozott be eladás végett Pécsre s el is adván azt a buzapiacra 8 frtért, egy kicsit szétnézett az ott állomásozó Hartkopf-féle múzeum körül. Egyszerre odacsatlakozott hozzá egy előtte ismeretlen ember s mikor beszédbe elegedett vele s Kollár megmondta, hogy ő Székédre való, ennek nagyon megörült. A székédi tanító neki nagyon jó embere — füllentett az ismeretlen — s ugy-e elvisz neki egy levelet? Kollár persze megígérte s ekkor az ismeretlen azt mondta, hogy menjen el vele a „Fehér farkas” ba, majd ott megírja a levelet s neki is fizet egy pohár bort a sziveségeért. És mentek. Az uton egyszerre az ismeretlen megbotlik egy — pénztárcában. Felemeli, kinyitja, belepillant és meglepődve szól:

— Négy darab százaz van benne.

Kollár szinte meg van lepette és örömmel egyezik bele, mikor az ismeretlen így szól:

— Ezen most megosztozunk. Magának is kétszáz, nekem is kétszáz forint jut. De menjünk arra lejjebb, nehogy valaki meglásson!

És mentek. Mikor aztán bent voltak a Balokányban, az elhagyott utakon, találkoztak egy lelkendezve velük szembe jövő emberrel. Az ember elébük lépett és nagy sietve így szólt:

— Maguknak kellett megtalálni az elvesztett pénztárcámat. Csak ne is tagadják! Adják ide a pénzem, míg jól vannak!

És egyenesen a meglepett, szólni sem tudó Kollárhoz lépett az ismeretlen. Azt, minden titkolózása dacára is erőszakkal kikutatta s a kabátzsebéből kivéven a kukoricáért kapott 8 frtot, azzal — elszaladt. Az idegen, a Kollár jóembere pedig utána s mire ez felocsudott, már mind a ketten messze jártak s úgy eltűntek, hogy még ma sincsenek meg. A kifosztott ember csak ekkor eszméit fel, ekkor kezdett világos lenni előtte, hogy egy huncutul előkészített orvtámadás áldozata lett; hogy a barátságos idegen cinkostársa volt a barátságtalannak; hogy a pénztárca találás kicsinált dolog volt s nem volt biz abban egy krajcár sem; hogy azért akart nagylelkűen osztani vele a barátságos idegen, hogy kicsalhasa a Balokányba, hol a barátságtalan ismeretlen már várt rájuk és vakmerő fellépésével kerek 8 forintjától megrabolta. Persze a kifosztott ember sietett be a rendőrséghez, ott előadta az esetet úgy, a hogy történt, de a furfangos módon kiesztelt orvtámadás tetteseit még nem sikerült kézrekeríteni.

— **(Megtámadott orvos.)** Juhász László pécsi ügyvéd aláírásával a napokban mi is kaptunk egy nyílt levelet, melyben nevezett ügyvéd egyetlen leányának elhalálozását egyenesen a gyógykezelő orvosnak, Johann Béla drnak rója fel bűneül. Nem akartunk ebbe a mindenesetre kényes dologba beleavatkozni, mert eleve meg voltunk győződve, hogy városunk egyik legkeresettebb orvosa ellen szórt vádak minden alapot nélkülöznek és csakis annak a teljes beszámíthatatlanságnak tudhatók be, melyben a gyermekének elvesztése fölött bánkódó atya leledzik. Mivel azonban ezekkel a nyílt levelekkel ugyszólván az egész város és vármegye elárasztatott, hírlapírói tisztünk sugallta kötelességet teljesítünk, midőn a közönség állásfoglalásáról adunk hirt e helyütt, melyben Johann dr. jó hirneve, orvosi szakértelme és megbízhatósága, valamint kifogástalan lelkiismeretessége érintetlenül áll, úgy hogy ezek ellen a reá szórt vádak ellen fölöslegesnek is tartjuk a védekezést Johann dr. részéről, mert nem akad az egész városban csak egy intelligens ember is, aki hitelt adjon azoknak a ráfogásoknak, melyeket egy jogi tudományokban jártas ügyvéd ember bocsátott ki szóban és írásban anélkül, hogy megfontolta volna következményeit. Ha beszámítható lenne, úgy a sajtóbíróság előtt számolna, de így elegendő volt a vizsgálóbírónak amas intézkedése, melyet Johann dr. feljelentésére foganatosított, hogy t. i. a Juhász ügyvéd lakásán található pamflet-példányokat ma délelőtt elkobozta. Ezzel, azt hisszük, az ügy be lehet fejezve.

— **(Rác Gusztí)** zenekarával ma csütörtökön — eszentul minden csütörtökön — este hangversenyt tart az Otthonban.

— **(Furca história.)** Furca históriával volt ma baja a rendőrségnek. Jelenkezett ugyanis ott egy fuvaros, nagy apprehenzióval adván elő, hogy ez és ez az ember elrabolta tőle a lovai pokrócát. Alig hogy a panaszos elment, jött a bepanaszolt a hosta magával a pokrócot, a mit azért vett el a fuvarostól, mert az nem akarta kocsiján kiszállítani oda, hová megfogadta, pedig 1 frt foglalót is adott neki. A vizálatnál kiűnt, hogy a fuvaros a pasasérral együtt betért egy kocsmába s ott visszaadta a foglalót annak, azt mondván, elviszi jóbarátságából is. A pasasér ezt meghálálni akarván, bort, rendelt s az 1 frtot közösen beszopogatták. Ekkor azonban a fuvaros nem állt szavának s így keletkezett a konfliktus, a minek a vége a rendőrség előtt kibékülés lett.

— **(A honvéd-tisztikar szaporítása.)** A honvéd-tisztikart az 1897. évi májusi és novemberi előléptetéseknél 1 tábornokkal, 5 alezredessel, 5 őrnagygyal, 6 elsőosztályú és 3 másodosztályú százados, 34 főhadnagygyal, 37 hadnagygyal fogják szaporítani. A tábornok az ujonnan renszeresített 4-ik lovas dandár parancsnoki állást fogja betölteni. A lovasság létszámát 10 alantos tiszttel fogják emelni.

— **(Elvessett)** ma délelőtt a piactéren egy duplafedelű arany romontoár zsebóra,

rajta ezüst láncsal és a láncsal két kőves aranygyűrűvel. A becsületes megtaláló adja át a rendőrségnek. annál is inkább, mert a károsnak régi kedves emlékét képezi az elvessett zsebóra.

— **(Nekihajtott a vasuti sorompónak.)** Nagy riadalmat okozott tegnap este 10 óra tájban a siklósi utca végén Horváth György, udvardi lakos, aki kocsijával nekihajtott a leeresztett vasuti sorompónak. A lovakat, úgy látszik, jól megostorozhatta a vigyázatlan atyafi, mert száguldva rohantak az áttört sorompón keresztül, neki a másik sorompónak s azt is keresztültörték. Természetesen az eset nagy riadalmat okozott, vasuti szerencsétlenségre is gondoltak és a furca kocsist nyomban kérdőre vonták. A vizálatot a rendőrség folytatja az eset részleteinek kiderítése végett.

— **(Tilos a Jambo.)** A tegnap este 11 órakor érkezett vasuti utasok tiszteletére, úgy látszik, hangversenyt akart adni Szellő János, ismert vasuti állnok. E célból a vasuti sétányon egyik pad alá feküdt és ott próbálgatta a közkedveltségű Jambot. Mint hogy azonban a talián nótát egészen kiforgatta őseredetiségéből s az amugy is elnyűtt nótát igen-igen nyűtte, húzta, a rendőrség nyakon fogta s bevívén a kóterba, értésére adta, hogy tilos a Jambo, tilos különösen pedig éjnek éjszakáján, mikor a jámbor polgárok alusznak, akik pedig vendégként érkeznek Pécsre, azok szebb nótát kérnek tiszteletükre, nem pedig a Jambot.

— **(Hódít a kerékpár.)** Mohácsra — mint azt egyisben említettük is már — a táviratkihordó biciklin végzi a kötelességét. Ez a derék ember szakított a régi hagyományyal, mely szerint gyalogszerrrel hordották szét a táviratokat és a jelenkor legmodernebb közlekedési eszközét vette használatba Biciklire, vagy ha úgy tessék: kerékpárra ült és nagysebessen karikásott végig az utcákon. A lakók összefutottak és kíváncsian nézegették ezt az eddig még ritka tüneményt. A kerékpárt nagyon jól ismerik ugyan, de azt eddig még nem látták, hogy a m. kir. táviratának emberei szolgálatukat kerékpáron teljesítsék. Bizonyos, hogy emberemlékezet óta nem volt sport, mely aránylag rövid idő alatt annyira elterjedt volna a társadalom minden rétegében, mint a kerékpározás sportja. Öreg és fiatal nagy előszeretettel ül a kétkerektű gépre és estőnkint, mint kísértetek, neastelenül futnak végig az utak burkolatain az ördögös masinák. Mindenki érti ezt a sportot, mely lassankint megszűnik sport lenni és nélkülözhetetlen lesz minden ember számára. Most hogy már a hadsereg is erősen kultiválja a kerékpársportot és állami intézmények hivatalos tekintélyt adnak a kerékpárnak, most kezdődik meg igazán a kerékpár-világ. Tagadhatatlan, hogy a kétkerektű gépnek nagy jövője van. Demokratikusan behatol minden körbe és a legkülönbözőbb társadalmi állásu emberek rabszolgájává teszi. Hódít, egyre hódít és már láthatók azok a hátrányok is, ame-

Mikor Lazárovics Demeterné lett, a gazdag, vén kereskedő felesége, csak azt tanulta meg, hogy ha egy lány leköti magát egész életére egy férfihoz, az ad neki biztos otthont, kényelmet, gazdagságot és csak azt kívánja cserébe, hogy jó gazdaasszony legyen.

Hogy reggel kávéra várja az urát; délre megfőzze neki az ebédet, estére vacsorát és puha ágyat készítsen neki éjszakára. Hogy vigyázzon a házra, míg amaz dolgozik s éber felügyelettel legyen mindenütt, ha ura nincs otthon.

Es' meg volt elégedve a sorsával, mert nem ismert még másformát.

Csak néha érzett a testén erős bágyadtságot, lelkében nagy unalmat és akkor, ók akkor nem tudott maradni sehol. Ilyenkor kerülte az urát, került mindenkit: a magányt kereste fel és annak szent csendjében szomjas lélekkel, gondolatok nélkül epedett és gondolkodott egy ismeretlen valamiről: a szerelemről.

Liána most is olvas a szobájában. A lámpa ertnyője csak a kis asztalkára engedni esni a fényt, hol kitarva fekszik előtte egy könyv: a „Kaméliás hölgy“ regénye.

S a sejtelmes félhomályban olyan jól esik neki egy-egy lap átolvasása után, ha hátradől a puha fotelben s szemével belemélyed a homályba, elgondolkozik a Kaméliás hölgy sorsáról.

Es' bár ennek történetében nem hisz, mert csak irva van, mégis érzi, hogy ő is szeretne ilyen hűen, ilyen önfeláldozóan; ő is meghalna azért, a kit szeret s a ki szereti.

hogy rendben van-e, magához vette a kamrák kulcsait a kapussal becsukatta a nagy tölgyfakaput, eleresztette láncukról a két nagy házőrző komondort s azzal, kísérvé a cselédség jóéjt kívánásaitól, szobájába vonult.

Diána, az okos Diána, ott maradt a folyosón, s elnyujtozkodott az ajtó előtt.

III.

Argyeleán Liána egy szegény oláh tanítónak volt a gyermeke.

Apja még csecsemő-korában elhalt s ő árván maradt anyjával együtt, a ki két kezével kereste meg a mindennapi élelmet.

Mint hogy azonban a városban drága volt az élet, az özvegy kiköltözött lányával a hegyek közé egy kis kunyhóba.

Nem volt épen tudatlan asszony, de az oláh nép-nél szokatlan okosságot arra használta fel, hogy jóskönyvekből olvasott, gyógyfüvekből mindenféle testi és lelki betegség ellen orvosságot készített s kuruzslott, gonosz lelket űzött, szerelmes fiatalokat összeboronált, boldogtalan házasségeket szétválasztott, egy szóval ő volt hagy lakosok papja, orvosa, tanácsadója és bírása.

lyek a kerékpározás szüntelen terjedésével járnak. A vasparipa is megvadulhat és le dobja hátáról a lovast, aki nem ül elég ügyesen rajta s az orvosok tanusíthatják, hány százalékkal szaporodott meg a láb- és kézficamodások száma azóta, amióta általánosabbá lett a kerékpározás. A vasparipa is megvadulhat és lovasának akarata ellenére neki rohan a gyanutlan sétálónak, akit földre tipor. Ügyetlen kerékpárosok esténként veszélyeztetik a sétálók testi épségét, pedig mi még csak most kezdjük a kerékpárvilág elejét élni. Hiszen nálunk a hölgyek csak elvétve merészkednek a kerékpárra és ha a szé-nemnek egy ilyen elszántabb képviselője kerekén végigröppül az utcán, ugyancsak megbámulják őt nők és férfiak. De már nem sokáig tarthat ez a szemérmes tartózkodás csak addig, ameddig a női szabók szakértelemmel meg tudják csinálni a legtökéletesebb női kerékpár öltöny mintáját. Mint mindentűt, úgy itt is divatban van a bőkkendő: ruha kell, kényelmes, célszerű, szép, mely sokat sejtessen, de semmit se láttasson és akkor vigan fognak vasparipázni hölgyeink is.

A legújabb külföldi gyártmányú villamvilágítási cikkek, u. m. csillárok, fali karok, álló és függőlámpák, szobadiszek, valamint mindenféle világos, homályos és színes izzótestek minden világosság erejéig eredeti gyári árak mellett kaphatók Schönewald Imre ékszerésznél Pécsen Király (fő) utca.

Művészet, irodalom.

○ Színházi helyérek. Szomogyi Károly, a pécsi nemzeti színház igazgatója a következő színházi értesítést adta ki a mai napon: „Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a Pécs szab. kir. város közönsége által épített új nemzeti színházban előadásaimat f. évi október hó 3-án megkezdem, színtre kerül: IV. (Kun) László eredeti történelmi dráma 5 felvonásban. Együttal tudatom, hogy az idénybérlet az első előadással kezdődik, a 150 előadásos bérlet pedig október hó 5 én. Bérletárak a következők: Idény bérlet: 1. 2. 3. 4. számú páholy földszint és az első emeleten 600 frt. Ugyanazon számú páholyok 150 bérleti előadásra 450 frt. A többi földszinti és első emeleti páholyok idénybérletára 700 frt. 150 előadásra 525 frt. Bérletet lehet folyó hó 1 től délelőtt 10 órától 12-ig és délután 3-tól 5-ig naponként az igazgatói irodában. Napi helyérek a következők lesznek: Földszinti és első emeleti páholy 1. 2. 3. 4. számú 4 frt., a többi számú földszinti és első emeleti páholy 5 frt. Másodemeleti nagy páholy 6 frt. Erkélyülés első sor 1 frt 20 kr., a többi sor 1 frt. Zsölle 1 frt 20 kr. Támlásülés 1 frt. Emeleti sárszék első sor 50 kr. Második és harmadik sor 40 kr. Negyedik és ötödik sor 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr. Diák-, gyermek- és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Másodemeleti állóhely 30 kr. Egy szinlap ára a pénztárnál 10 kr. Pécs, 1896. október 1-én. Alázatos szolgáljuk Somogyi Károly a pécsi nemzeti színház igazgatója.“ Jegyeket az első, szombati előadásra. holnap (pénteken) délután 3 órától kezdve lehet váltani.

Közgazdaság.

A műborgyártásról.

A pécsi vendéglősök társulatának ügyésze, dr. Flóris Endre, a vendéglősök kongresszusán a műborgyártásról a következő beszédet tartotta:

„Tisztelt Uraim! A millenniumi ünnepek alatt az ország minden vidékén oly számos és szép beszédek hangzottak el, hogy én különben, de még ilyet sem tudnék mondani, azért mindjárt kitűzött feladatomból kezdem beszédem.

Tudott dolog, hogy a közvélemény hamar felismerte a műborgyártás káros hatását, s ez utat tört magának a törvényhozás ter- meibe, s így jött létre az 1893. évi 23. t. c.

Ily körülmények között, mikor van törvény a műborgyártás ellen, joggal kérhetné valaki, hogy mit akarunk hát többet.

Sajnos azonban, hogy mi is úgy vagyunk, mint a mult századok lelkes honatyái, kik a T. T. K. K. rendek tábláin örökösen arról panaszkodtak, hogy a féktelen főurak lábbal tapodják a törvényt.

Igy vagyunk mi is. A műborgyártást tilalmazó törvényt naponta megszegik, az ellene vétőket nem büntetik, szóval ez nem lesz végrehajtva.

Már pedig egymagában véve az is különös, ha egy jogállamban a törvény, — a polgárok kijelentett akarata, nem lesz megzavarva; annál kevésbé tűrhető a mostani állapot, ha ennek erkölcsi, közgazdasági és közegészségi hátrányait feltárjuk.

Káros erkölcsi tekintetben ezen törvény negligálása, mert a törvény iránti bünesetben engedetlenségre buzdít; másrészt ha látja a köznép, hogy annyi sok lelketlen ember minden munka nélkül, vagy ha úgy tetszik,

Liána tiz éves volt, mikor anyjával együtt a hegyi viskóba került.

És ott élt épen huszéves koráig, a mikor anyja meghalt s ő Lazarovits Demeter felesége lett.

Sorsával ott a hegyek közt is meg volt elégedve. Anyja megtanította főzni, kősimunkára, s a mellett írni olvasni. S mikor kedve volt, magához vette az atyja után maradt régi históriás könyvek valamelyikét s kiment a hegyi patak partjára olvasni.

Egyetlen kísérője ilyenkor Diána, fekete bársonyszőrű újfundlandi volt, a kis kunyhó hű éjjeli-nappali őre.

És olvasta azokat a régi históriákat. Olvasott belőlük szerelmes lovagokról, kik meghaltak ideáljajukért; szerelmes várkisasszonyokról, kik eldobták maguktól a fényt, a pompát s lezártak a szegénységbe, csak hogy a dalnökká lehessenek, a kit szerettek. Olvasa Pal és Virginia, Romeo és Julia regényét s csak azon sóhajtozott, hogy ma már nem olyan a világ.

Ma már nem szeretnek. Pénzért házasodik a férfi; gazdag jólétért megy férjhez a nő. Nincs ma szerelem, mikor két szívet összeköt a pap. De minek is? azt meghozza a jólét, a kényelem, a gazdagság, de a szerelem még senkit sem tett gazdaggá boldoggá.

Legalább így beszélt ezt neki a nagy bátyja, Argyeleán Mitru, a mikor rávette, hogy legyen a felesége Lazarovits Demeternek.

Mintha bizony kellett volna neki az a nagy rábeszélés! Óh, szívesen ment ő ahhoz a vén mogorva emberhez nőül. Valamint szívesen ment volna akárkihez, ki jólétet és gazdagságot ajánlott neki. Hiszen jobb

kényelemben élni, boldogabb lesz ott abban a nagy házban, mint itt a hegyek közt, ebben a kis viskóban, egyesegyedül, anyjától is megfosztva már.

És boldogabb is.

Tetszett neki a gazdagság, a jólét. Tetszett neki a nagy, hatalmas tornáccal ellátott ház, melynek az ebédlőn, társalgón, szalónon, előszobán kívül még vagy tiz nagy terme volt, mind fényesen bebutorozva.

Tetszett neki a rokokószerűen berendezett hálószobája, melyet csak egy ajtó választott el a férje hálószobájától.

Tetszett neki, hogy a legújabb ujságokat, könyveket olvashatja, hogy megtanulhatott zongorázni s hogy mindezek mellett komornának, szobaleánynak, öt-hat szolgálónak, szakácsnőnek, inasnak, két kocsisnak, udvarosnak s még egy sereg munkásnak és béresnek parancsolhat.

És felujultak lelkében a régi históriák emlékei és várkisasszonynak képzelte magát, a ki csak arra vár, hogy jöjjön érte egy lovag, deli hős vitéz, a ki élet halálharcra keljen bírásáért, vagy egy szegény lantos, ki énekével hódítja meg szívet.

De sem a hős lovag, sem a szegény énekes nem jött.

Azt már tudta, hogyan szerettek a régiek. Hogy a mai szerelem milyen, azt a regényekből nem bírta megtanulni. Tudja az Ég, nem hitt abban a szerelemben, a mit a könyvekben megírva talált. Ő maga szeretett volna meggyőződni arról, hogy milyen, vagy hogy egyáltalán létezik e?

Mert még azt sem tudta.

tisztességtelen munka révén könnyű szerrel gyűjti halomra a nagy vagyont; míg ellenben a szegény földmives osztály — mely a mostani adózási rendszer mellett annyira sújtva van — midőn kora tavasztól késő őszig véres verejtékekkel, és az elemi csapásoktól való örökös rettegések között műveli földjét, és mégis alig van betevő falatja: akkor elkecsereedett lelkében nagyon termő talajba hullanak a szocializmus és kommunizmus társadalmi rendet felforgató eszmái.

Továbbá hogy közgazdasági tekintetben mily veszélyes, kitérnek abból, hogy a filloxera által pusztított vidékek lakói otthagyják tűzhelyeiket, hazájukat a kivándorolnak idegenbe, mert hisz magam is hallottam panaszokat, hogy nem tudnak versenyezni a műbörgyártóval, mert míg ez 4—5 krajcárért produkál 1 liter bort, addig neki az adó is többbe van, és ha mégis van egy kis termés, akkor is a borkereskedő teszi el a hasznot.

Végül veszélyes annak hatása közegészségi szempontból is.

Népünk, — nem, de többet mondok — még az intelligens osztály is járatlan, ismeretlen, sőt indolens a közegészségi kérdésekben. Innét van az, hogy nálunk csodaszamba megy, ha egy év nem fordul elő a járványok krónikájában. Hogy a bűzös pálinkás buti kákba sietők utja hova vezet, erről legpontosabban tudnának szólni a kórházak bonctermei, a korán felhantolt sirok, vagy az ügyészségek börtönei.

A bűnök e melegágyának nem kevésbé gondos ápolói a műbörgyártók, a kik ördögi munkájukkal erkölcsileg, szellemileg, testileg és vagyoniilag tönkre teszik áldozatukat.

Meghozott a műbörgyártást tilalmazó törvény, de az nincs végrehajtva, legalább én soha nem olvastam, hogy valaki ezért büntetve lett volna. E tekintetben nagy közönynyel járnak el a hatóságok is, hogy példát mondjak, itt van a Pécsi Figyelő egyik száma, hol „Risum teneatis amici” cím alatt ily eset van szeilőztetve.

De hogy közelebről emlitem meg a visszaélések eseteit, arra nézve is hozok fel példákat.

Igy p. o. meg van engedve, hogy valaki 2% szeszt vegyítsen borához, ha az nincs 10% szesztartalmu, azonban senki sem ellenőrzi, hogy valóban 10% fokon aluli szesztartalmu borhoz lesz-e felhasználva a 2% szesz, sőt még a szesz mennyisége sem keresve, derűre borura használhat ki-ki a mennyit akar, vagy plane a borkereskedő, a ki egyuttal szeszkereskedő is, ezt mindjárt kéznél tartja. Vagy p. o. tiltva van a műbörgyártáshoz tartozó anyagok hirdetése és megrendelése, azonban könnyen ki lesz játszva, mert az illető más nevére, vagy nagyobb óvatosság mellett a szomszéd községbe rendel, így a ki glicerint akar szerezni; mert ez nem szabad — megrendeli a fagyut, és ebből maga készíti.

A törvénynek hiánya, hogy a pincék ellenőrzéséről, illetve a be- és kivitel ellenőrzéséről nem gondoskodik, hogy az e tárgybani bíráskodást a közigazgatási hatóságra bizza, holott ez a kir. bíróságok kezében biztosabban, szigorubbann lenne foganatosítva: ugyanezért a következő határozati javaslatot nyujtom be:

1. A kongresszus tegyen előterjesztést a magas kormánynál, hogy hasson oda, hogy Ausztriában is az 1893: XXIII. t. cikkhez hasonló törvény hozassék, illetve a végrehajtás hasonló elvek szerint foganatosíttassék.

2. Kibégés esetén a hatáskör tételessék át a kir. bíróságokhoz.

3. A feljelentőknek biztosíttassék a titoktartás és a bírság hányada.

4. A borfogyasztási adókulcs leszállítandó.

5. A pincékben a borok leltározatassanak és a ki- és bevitel ellenőriztessék.

6. Borkereskedő szeszalárusító ne lehessen.

7. Bortermelői minőségben csak a saját bor adható el.

E javaslatot a közgyűlés letárgyalván, miután a többi pontokat az előadó visszavonta, a javaslat 1., 2. és 6. pontjait egyhangulag elfogadták.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 1-én. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Alig végezte el az elnök a szokásos bejelentéseket, egymásután állottak föl Komjáthy Béla, Apponyi Albert és Ugron Gábor, akik mindhárman az iránt interpelláltak a kormányt, hogy a legutóbbi napokban lezajlott vaskapui ünnepségekben a magyar jelleg teljesen hiányzott és nemzeti zászló sehol se volt látható.

Apponyi nagyszabásu beszédében kijelentette, hogy büszke arculattal ment az ünnepségre, de szégyentől lesujtva jött onnét vissza.

Bánffy Dezső b. miniszterelnök rögtön készen volt a válaszszal. Nagyon sajnálja — ugymond — hogy Apponyi gróf, aki az interparlamentáris konferencia külföldi tagjainak kalauzolásával volt elfoglalva, nem látta a magyar zászlókat, a melyek, igenis, nagy számban voltak láthatók, Komjáthy meg Ugron ott se voltak, tehát nem láthattak semmit, nem hogy magyar zászlókat láttak volna; csupán azt kívánja ez alkalommal konstatálni, hogy az interpelláló képviselők teljesen tájékozatlanok. (Nagy nevetés balfelől.) Igenis, a hajók, melyeken a szerb és román királyok voltak, udvariasságból a saját zászlójukat is kitézték, de volt ott magyar nemzeti zászló elég. (Ellenmondás balfelől.) Felolvassa végül a külföldi lapoknak ide vonatkozó közleményeit, melyek egytől-egyig kiemelik az ünnepség magyar jellegét. Kijelenti ezek után, hogy az egész ünnepséget a magyar kereskedelmi miniszter rendezte és a király által elmondott beszédet ő maga (t. i. Bánffy) fogalmazta.

Komjáthy Béla nem tartja komolynak a feleletet; mert mi nem arra vagyunk kíváncsiak, hogy ki csinálta a királynak a beszédet, hanem hogy mit mondott. Arra sem vagyunk kíváncsiak, a mit néhány külföldi sugalmazott és jól megfizetett lap irt, hanem igenis arra: kifejezésre jutott-e a magyar jelleg?

Apponyi és Ugron majd csak később fognak replikázni a miniszterelnöki feleletre.

Horánszky Nándor szemére hányja Bánffy bárónak a komédiát, melyet a kuriai bíráskodásról szóló javaslattal játszott, valamint azt az alkotmányellenes eljárását, hogy az országgyűlés fölösztatását a főrendiházban proklamálta.

Bánffy Dezső b. kész volt a felelettel. Meg lett tegnap lepetve — ugymond — ennyi az egész. Megengedi, sőt elismeri, hogy eljárása nem volt egészen korrekt és alkotmányos, de felelnie kellett. Ujból kijelenti tehát, hogy igenis, a fölösztatást elhatározta; mert a budget letárgyalására megkísérlett garanciákat nem nyerhette meg. (Nagy zaj.)

Ugron Gábor ámitásnak mondja a garanciákat; hisz a budget benyújtásakor megmondotta, hogy fölösztatják a Házat. A kormány üzerektől, uzsorásoktól szedi a pénzt a választásokra s helyettük mandátumot, kitüntetések ad. (Zaj, hosszú tapsvihar balról.) Ma már Magyarországon nem a zshiványok, betyárok ellen, hanem a választási elnökök ellen kell fegyverkezni. (Óriási tetszés és taps balfelől.)

Szilágyi Dezső elnök megint Ugront.

Ugron Gábor tovább folytatja: Tisztelet a kivételeknek, de úgy van! Eljön azonban a megtorlás ideje. (Nagy zaj jobbról.) Szól ezután a kuriai bíráskodásról, melyről előre tudta a kormány, hogy megbuktatják és elparancsolta hiveit a főrendiházból. A főrendiházi üzenet kinyomatását tehát feleslegesnek tartja.

Bánffy b. ujból védekezett, mire Ugron ríposztírozott. Ezután

Helfy Ignác kérdezősködik a garanciák iránt.

Polónyi Géza hevesen követeli, hogy mondja meg a miniszterelnök, hogy a ház melyik részén kereste azokat az ugynevezett garanciákat? Felhívja ezután, hogy mint magyar ember a választásoknál ne kövessen, és ne kövessen el törvénytelenéseket, mert ellenfelek lehetünk, de ne legyünk ellenségek.

Bánffy b. ujból felszólalása után a főrendi üzenet kinyomatását elhatározták.

Ülés végén Apponyi gróf és Ugron, az interpellációkra adott válaszaik miatt keményen támadták Bánffyt, aki idegesen védekezett.

A ház többsége a miniszterelnök válaszat ezután tudomásul vette.

Hock János és Szalay Imre interpellációi következtek volna, de elhalasztották.

Legközelebbi ülés szombaton lesz, amikor föl fog olvastatni az országgyűlést fölösztató királyi kézirat.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC

Krondorfi savanyúviz.

Stefánia trónörökösne forrás,

kitűnő gyógyviz,
kedvelt asztali viz.

Főraktár: Pécsen,

Hirschler Mór urnál.

Kapható mindenütt.

Legfinomabb

kárpáti juhturót

kis bődönökben 45—50 krig ajal:

NICK A. K. Pécs,

a bazár udvarban és király-utca 3. sz.

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

könyvkötészete

fel van szerelve papirmetsző, sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segítségével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

Kuhn-féle **író-tollak** nagy választékban.

Különféle levélpapírok. (Röntgen-féle sugaraknak ellenálló, kerékpár-jelvényes stb.)

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.